

UOT 343.1

**TRANSMİLLİ VƏ MİLLİ CİNAYƏTKARLIĞIN QLOBALLAŞMASI
VAHİD BEYNƏLXALQ CİNAYƏT PROSESSUAL FƏALİYYƏTİN
FORMALAŞMASININ ƏSAS ŞƏRTİ KİMİ**

R.H.RÜSTƏMOV
Bakı Dövlət Universiteti
rauf.rust@gmail.com

Məqalədə qloballaşma proseslərinin beynəlxalq və milli cinayət siyasətinin inkişafına və təkmilləşməsinə təsiri problemləri tədqiq edilmişdir. Qloballaşma obyektiv, lakin xalqlar və dövlətlər arasında idarə olunan sıx və azad əməkdaşlıq mexanizmlərinin formalaşması prosesi kimi qiymətləndirilərək, həmin mexanizmlərin eyniləşdirilməsi, əməkdaşlığın isə daha da effektiv səviyyəyə qaldırılması yolları təklif edilir. Məqalədə qeyd edilir ki, bu məqsədlə milli və beynəlxalq hüquq normalarının və prosedurlarının eyniləşdirilməsi, bəzi prosedurların sadələşdirilməsi, yeni beynəlxalq cinayət ədliyyəsi orqanlarının yaradılması qloballaşan milli və transmilli cinayətkarlıqla mübarizədə müsbət rol oynaya bilər.

Açar sözlər: cinayət siyasəti, hüququn qloballaşması, formalaşma, cinayətkarlığın qloballaşması, transmilli cinayətkarlıq.

Tədqiqatın aktuallığı ondan ibarətdir ki, Azərbaycan Respublikasının müasir hüquq elmində bir tərəfdən cinayət siyasəti, digər tərəfdən hüququn qloballaşması artıq sabit prosesə çevrilmişdir. Bu həm də onunla müəyyən edilir ki, hüququn dialektikasının müşahidələrində əldə olunan nəticələrin həcmi xeyli genişlənmiş, yeni uğurlar qazanılmışdır. Bununla yanaşı qeyd edilən fenomenlər: dialektik cinayət siyasəti, hüququn qloballaşması və əlaqəli proseslər hələ də yeni olaraq qalmaqdadırlar və inkişaf etməkdədirlər, bu səbəbdən də idrakın obyektı kimi diqqət obyektləri qismində təzahür edirlər. Əgər buna cinayət siyasətinin formalaşması və inkişafının mövcud qanunauyğunluqları kontekstində baxılırsa, onun xüsusi əhəmiyyət kəsb etməsinin şahidi olarıq. Çünki cinayət siyasəti və hüququn qloballaşması prosesləri bir-birini tamamlayır, qarşılıqlı və müxtəlif təsir obyektlərinə çevirirlər.

Buna görə də hüquq ədəbiyyatına qeyd edilən belə mülahizə ilə biz də razılaşırıq ki, problemin özünün qoyuluşu və diqqətimizin qloballaşma şəraitində cinayət siyasətinin qanunauyğunluqları üzərində cəmləşdirilməsi aktualıq kəsb edir və müasir elmi-tədqiqatların perspektivləri qismində təsəvvür olunur [9, 86].

Nəzərə almaq zəruridir ki, beynəlxalq cinayətkarlıq üçüncü minilliyin başlanğıcında dünyanın müxtəlif regionlarında cəmiyyətin normal inkişafına mane olan və ümumbəşəri təhlükəsizlik üçün qlobal təhlükə yaradan əsas amillərdən biridir. Bununla əlaqədar olaraq cinayət ədliyyəsi sahəsində müxtəlif ölkələr arasında beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi nəinki arzu olunan, hətta zəruri və son dərəcə labüddür. Bu cəhətdən problemin beynəlxalq müqayisədə həlli ilə bağlı dövlətlərin səylərini birləşdirmələri, müsbət beynəlxalq və milli təcrübədən istifadə olunması, eləcə də qarşılıqlı təcrübə mübadilələrinin daha da genişləndirilməsi vacibdir və getdikcə aktuallaşır.

Bir cəhəti də göstərmək vacibdir ki, cinayətkarlıq artıq çoxdandır ki, milli çərçivədən, müəyyən dövlətin sərhədlərindən uzaqlara çıxmışdır. Əgər terror aktları və yeni transmilli cinayətləri, həmin cinayətlərin bəzi ölkələrin dövlət siyasətinə çevrilməsini və onlar tərəfindən dəstəklənməsini də buna əlavə etsək, vəziyyətin son dərəcə mürəkkəb olduğunu aydın, bütün çıpaqlığı ilə görmək olar. Hüquq ədəbiyyatında düzgün olaraq qeyd edilir ki, cinayətkarlıq tarixən və sosial baxımdan həmişə dəyişkən təbiətə və xarakterə malik məkandan asılı olmayaraq cinayət-hüquq hadisə olmuşdur. Bu fikir milli və beynəlxalq səviyyədə qəbul olunmaqdadır [1, 3]. O, getdikcə daha təhlükəli və qlobal xarakter alır, texnoloji cəhətdən daima təkmilləşən, mütəşəkkil bir ictimai bələyə çevrilir. Kriminal qruplaşmalar müasir beynəlxalq kommunikasiya vasitələrindən, ən irəliləmiş rabitə üsullarından və nəqliyyat imkanlarından məharətlə istifadə edir, üstəlik də beynəlxalq miqyasda kriminogen vəziyyəti bir qədər də ağırlaşdırır. Məsələn, bir ölkənin ərazisində cinayət törətmək istəyən dəstələr başqa bir ölkənin ərazisində gizlənir. Bununla onlar da ədalət mühakiməsindən boyun qaçıra bilirlər [4, 3]. Fikrimizcə belə vəziyyət yurisdiksiya arası hüquq pozuntularının sayının artması ilə daha da mürəkkəbləşir. Nəticədə cinayətkarlıqla mübarizədə hüquqi tənzimləmənin müxtəlif metodların və mövcud ənənələrinin hərəkətə gətirilməsi lazım gəlir [5, 3, 4].

Qloballaşan, transmilli cinayətkarlığın təkmilləşməsi və genişlənməsi şəraitində cinayət ədliyyəsinin bütün sistemi bir sıra yeni mürəkkəbliklərlə üzləşir, bəzi məqamlarda, hətta ziddiyyətlərlə toqquşur. Bu mənada Ryan Mitçellin fikirləri ilə razılaşaraq, dövlətlərarası, milli və beynəlxalq maraqların toqquşması, milli və beynəlxalq qanunvericilikə ziddiyyətləri və s. sıralıya birləşir [10, 445, 464, 469]. Beynəlxalq cinayətkarlıq özünəməxsus mobilliyə malikdir və o, bir çox hallarda aşkar olunmaqdan asanlıqla yayına bilir. Cinayətkarlar isə həbsdən, haqlı cəzadan yaxa qurtarmaq üçün beynəlxalq sərhədlərdən məharətlə istifadə etməyə cəhd göstərirlər və ədalətli məsuliyyətdən bəzən müvəffəqiyyətlə boyun qaçıрмаğa çalışırlar.

İstənilən ayrıca dövlətin belə yeni təhlükələrlə səmərəli mübarizəsində nəzərə çarpan sözləri dərhal özünü göstərir. Lakin bir sıra ölkələrin hüquq mühafizə orqanları mürəkkəb kriminogen şəraitlərlə məşğul olmağa səy etmir, transmilli təhqiqatlar aparılmır və ümumiyyətlə, cinayət təqibi ilə məşğul olmaqdan yayınırırlar. Hətta, demək olar ki, transmilli cinayətkarlığa dəstək verir-

lər. Belə ki, 2015-ci ilədək Kolumbiya, cari zamanda Venesuela və başqa ölkələri sadalamaq olar [2, 29, 37]. Göstərmək zəruridir ki, cinayət ədliyyəsi sahəsində nisbi zəif potensiala malik ölkələr üçün meydana çıxan yeni mürəkkəbliklər qarşısalmıyaz hala gətirib çıxara bilər və bilir. Cinayətkarlıqla mübarizədə cinayət ədliyyəsi aşağı potensiala malik olan dövlətlərin bu zəifliyi tədricən beynəlxalq müqayisədə cinayətkarlıqla mübarizənin effektivliyini xeyli zəiflədir. Belə ölkə kimi biz əminliklə Ermənistanı, Əfqanıstanı, Suriyanı və digər ölkələri daxil edə bilərik. Beynəlxalq əməkdaşlığın məsələləri ilə əlaqədar hələ BMT-nin Narkotik Maddələr və Transmilli Cinayətkarlıqla Mübarizə Offisinin 2010-cu il hesabatında bildirilir ki, hazırda bu sahədə milli səviyyədə mübarizə effektiv deyil, beynəlxalq birlik cinayət işləri üzrə əməkdaşlığı vacib hesab edir [11, 272, 276]. Biz bura təxirəsalınmaz ifadəsini də əlavə etməyi tövsiyə edirik. Bu da öz növbəsində yeni beynəlxalq standartlara əməl olunmasını tələb etmək məqsədilə milli ədliyyələrin sıx əməkdaşlığını, kompleks prosesual islahatlar aparılmasını və bütövlükdə təhqiqat və cinayət təqibləri sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlığın potensialının daha qüdrətli səviyyəyə qaldırılmasını zəruri edir. Məlumatda deyilir ki, bəzi ölkələr üçün özünün cinayət mühakimə icraat çərçivəsində beynəlxalq əməkdaşlıq üçün cinayət ədliyyəsinin xüsusi sistemi və strukturu yaradılmalıdır [11, 1].

Beynəlxalq əməkdaşlıq quru təlimatlar və ya nəzəriyyələr üzrə qurulmur. Əməkdaşlıq qloballaşan transmilli cinayətkarlıqla mübarizənin özünəməxsus planının, perspektivli üsullarının və vasitələrinin, ən yeni mübarizə növlərinin tətbiqini gündəmə gətirir. Ona görə də beynəlxalq əməkdaşlığın dəstəkləndiyi əsas mexanizmlərə aşağıdakıları aid etmək olar:

- Beynəlxalq səviyyədə ölkələrin bir-birinə yardım göstərməsi və bunun miqyasının genişləndirilməsi;

- Hüquqi əlaqələrin formalarının təkmilləşdirilməsi və onların inkişafı kontekstində, mövcud maneələri aradan qaldırmaqla, ekstradisiya tədbirindən istifadəyə geniş yer verilməsi, onun mexanizminin sadələşdirilməsi;

- Dövlətlər arasında məhbuzların, vətəndaşlığından asılı olmayaraq, qarşılıqlı mübadiləsi / verilməsi /;

- Cinayət işləri üzrə istintaq və ya təhqiqat materiallarının verilməsi;

- Cinayətkar fəaliyyət yolu ilə əldə edilmiş gəlirlərin müsadirə olunması məqsədilə beynəlxalq əməkdaşlıq və bu sahədə beynəlxalq ədliyyə orqanlarının yaradılması;

- Suverenlik prinsipinin təkmilləşdirilməsi;

- Korupsiya əleyhinə BMT-nin Konvensiyasında /2010-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiya/ nəzərdə tutulan aktivlərin qeyri-şərtsiz geri qaytarılması;

- Hüquq-mühafizə orqanlarının beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində tədbirləri daxil olmaqla, bir sıra az formal tədbirlərin ölkələr arasında razılaşdırılması. Məsələn, əməliyyat-axtarış məlumatlarının daha intensiv mübadiləsi, əməkdaşların qarşılıqlı ezamiyyəti və s.

Əməkdaşlığın metod və vasitələrinin qiymətləndirməsi üzrə instrumentariyada adətən beynəlxalq işbirliyində fəal iştirakı say göstərən ölkələrin toqquşduğu bəzi praktiki məsələlər də vardır. Son zamanlar yaranmış bəzi belə praktiki məsələlərə yeni konvensiyaların tətbiqi zamanı xüsusi diqqət yetirilir. BMT-nin 12 dekabr 2000-ci il tarixli "Mütəşəkkil Transmilli cinayətkarlıq əleyhinə konvensiyasını" buna misal göstərmək olar. Konvensiyanın 1 və 2 maddələrində qeyd olunduğu kimi, onun qəbulunda əsas məqsəd beynəlxalq əməkdaşlığın genişlənməsinə kömək göstərməkdən, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən transmilli cinayətlərin tərifini razılaşdırmaq, cinayət yolu ilə əldə edilmiş pulların yuyulması, ölkə kənarında yerləşdirilməsi, istifadəsilə mübarizənin təşkilindən və s. ibarətdir [12]. Konvensiyada təşkil olunan məsələlər konkret yuristiksiyanın beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıqda potensialının və hazırlıqlarının qiymətləndirilməsinə, habelə onun qarşısına çıxan maneə və mürəkkəblikləri aradan qaldırır.

İkitərəfli regional, regionlararası və beynəlxalq səviyyədə xeyli tərəqqiyə malik olmasına baxmayaraq, ağır beynəlxalq cinayətlərin instintaqi və cinayətlərin təqibinin möhkəmləndirilməsinə hələ də ehtiyac vardır. Təcrübədə xeyli müddət çalışan hüquqşünaslara yaxşı məlumdur ki, bunlara hazırda cinayət işləri üzrə məsələlərdə əsasən korruptsiya inkişaf etmiş müəyyən ölkələrin, öz suverenliyinə istinad etməsi, onların hüquq-mühafizə orqanlarının strukturundakı müxtəliflilik, səlahiyyətverici cinayət qanunvericiliyinin olması, informasiya mübadiləsi üçün zəruri kommunikasiya mübadiləsinin olmaması kimi səbəblər aid edilə bilər. Bu problemlər bəzən yuristiksiyalarda müxtəlif prosesual tələblərin araşdırılması zamanı yaranan çətinliklər və rəqabətlər bəzən dil(də) insan hüquqları, şəxsi həyatın toxunulmazlığı, habelə iştirakçı hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyətinin üst-üstə düşməsindən meydana çıxır.

Hüquq ədəbiyyatında qeyd edildiyi kimi beynəlxalq əməkdaşlığa münasibətdə diqqət tələb edən hüququn aliliyi məsələsi də mövcuddur [3, 13, 14].

Beynəlxalq əməkdaşlığın qarşısında duran maneələrdən biri kimi, hüququn aliliyinin möhkəmlənməsinə istiqamətləndirilən tədbirləri səciyyələndirməyə ehtiyac yoxdur. Ölkələrin hüquqi aliliyinə və insan hüquqlarının müdafiəsinə tərəfdar çıxması nə danışıqların, nə də ticarət mübadilələrinin predmeti ola bilməz [1, 11, 14]. Həqiqətən də insan hüquqları sahəsində hüququn aliliyinin möhkəmləndirilməsi və beynəlxalq hüquq normalarına əməl edilməsi üzrə tədbirlər də qarşılıqlı yardımın və beynəlxalq əməkdaşlığın birbaşa möhkəmləndirilməsi ilə bağlıdır. Ekstradisiya, qarşılıqlı hüquqi yardım və cinayət faktları üzrə təhqiqatların birgə aparılması məsələlərində cinayət ədliyyəsi orqanları və müəssisələri əməkdaşlıq məqsədilə qəbul edilən tədbirlərin, yerinə yetirilən prosesual hərəkətlərin qanuniliyini təmin etmək öhdəliyini üzərinə götürməlidirlər. Bizim fikrimizcə, cari beynəlxalq durum göstərir ki, artıq bu əməkdaşlığa qarşı çıxan və özü beynəlxalq cinayətləri təşkil edib onların törədilməsində iştirak edən ölkələrə qarşı ciddi siyasi, iqtisadi və zərurət olarsa hərbi təsirlər göstərməlidir. Əks halda bütün sahələrdə davamlı demokratik

inkişaf şübhə altına alınar.

Cinayətkarlıqla mübarizə fəaliyyətində dövlətlərin bir-birinə texniki və texnoloji yardımlar göstərməsi də mühüm integrasiyaedici yanaşmalara aiddir. Böyük olmayan ölkələr bəzən çoxsaylı beynəlxalq konvensiyaların yerinə yetirilməsi zamanı müəyyən çətinliklərlə qarşılaşır. Belə şəraitdə onlar ikitərəfli müqavilələrə və sazişlərə meyil göstərərək, onları əməl etməyə məhkumdurlar. Bir çox halda belə dövlətlərin cinayət ədliyyəsinin əsas potensialı və hüquq qaydasına əməl etmək imkanları məhdud olur. Bu sahədə onlara yardım göstərilməsi integrasiyalaşdırılmış texniki və maddi yardımın tərkib hissəsi qismində çıxış edir.

Daha geniş kontekstdə beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində texniki yardımın strateji çərçivələri özündə müəyyən aspektlərin dəstəklənməsinə yönələn hərəkətləri ehtiva edə bilər ki, onlara da aşağıdakılar aid oluna bilər:

- qarşılıqlı yardımın dəstəklənməsinə və möhkəmləndirilməsinə yönələn hüquqi çərçivələrin təhlili, təkmilləşdirilməsi və möhkəmləndirilməsi. Misal üçün, hüquqi əməkdaşlığın kiberməkana yönəldilməsi;

- hüquqi aktların tələblərinə uyğun olaraq qarşılıqlı hüquqi yardım göstərilməsinin həyata keçirilməsinə istiqamətləndirilən hüquqi çərçivələrin təhlili, möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi;

- istənilən dövlətlərarası müqavilənin tələblərinə uyğun olaraq ekstradisiyanın həyata keçirilməsinə yönələn hüquqi çərçivələrin təhlili, möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi;

- hər hansı ikitərəfli müqavilələrin və ya sazişlərin öhdəliklərinə uyğun olaraq hüquq qaydası sahəsində səlahiyyətverici əməkdaşlıq tədbirlərinin yerinə yetirilməsi üçün hüquqi çərçivələrin təhlili və möhkəmləndirilməsi;

- normativ aktlarda nəzərdə tutulmuş qadağan edilən əsas hərəkətlərin qanunvericilik strukturlarına müvafiq surətdə kriminallaşdırılmasının təmin edilməsi məqsədilə cinayət və cinayət-prosesual məəcəlləsinin müvafiq normalarının hüquqi çərçivədə təhlili və möhkəmləndirilməsi, zərurət olduqda isə daha çox əməllərə yönəldilməsi;

- müvafiq cinayətkar əməllərin hüququ pozanların verilməsi üçün əsasla xidmət etdiyinin təmin edilməsi məqsədilə cinayət və cinayət-prosesual məəcəllənin təhlili və təkmilləşdirilməsi;

- beynəlxalq əməkdaşlıq vasitəsilə əldə edilmiş məxfi informasiyanın konfidensiallığının təmin edilməsi məqsədilə cinayət və cinayət-prosesual məəcəllənin təhlili və təkmilləşdirilməsi;

- milli siyasətin inkişaf etdirilməsi və informasiya mübadiləsinin sadələşdirilməsi və təhlilinə, habelə həmin mübadilə nəticəsində alınmış məxfi informasiyanın yayılmasının qarşısının alınmasına yönələn mexanizmlərin tətbiq edilməsi;

- milli siyasətin inkişaf etdirilməsi və hakimiyyətin mərkəzi orqanlarının əlaqələri və qarşılıqlı təsiri kimi mexanizmlərin hüquq-mühafizə orqanlarının vəzifəli şəxsləri tərəfindən mübadilə edilməsindən ötrü ezam olunma kimi

mexanizmlərin tətbiq edilməsi;

– milli siyasətin inkişaf etdirilməsi və qarşılıqlı beynəlxalq əməkdaşlığa hüquqi yardım göstərilməsi üçün, qarşılıqlı müqavilələrin olmadığı halda belə yardımın edilməsindən ötrü proressual yeni normaların tətbiq edilməsi;

– qarşılıqlı hüquqi yardımın inkişafı, ondan istifadə və ona reaksiya verməklə xahiş edən dövlətin mövcud orqan və müəssisələrinin müraciətinin təmin edilməsi mexanizmini beynəlxalq çərçivədə və bu sahənin potensialının inkişaf etdirilməsi;

– qarşılıqlı hüquqi yardımın göstərilməsinə, ekstradisiyanın həyata keçirilməsinə aid qanunvericilik tələbləri sahəsində hüquq-mühafizə orqanların və məhkəmələrin vəzifəli şəxslərinin peşə hazırlığının təşkili və inkişaf etdirilməsi;

– zərər çəkən şəxslərin müdafiəsi üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq məqsədilə hakimiyyət orqanlarının potensialının artırılması, zərər çəkənlərə vurulmuş ziyanın kompensasiyasının, zərurət yarandıqda onların təhlükəsiz repatriasiyasının təmin edilməsi və s.;

–və nəhayət, transmilli cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində geniş, o cümlədən məcburetmə sahəsində, səlahiyyətləri olan cinayət ədliyyə orqanlarının, misal üçün Korrupsiya əleyhinə Beynəlxalq məhkəmənin yaradılması.

Cinayət ədliyyəsi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın əhəmiyyəti həm Azərbaycan Respublikasının milli maraqları, həm də beynəlxalq cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın mənafevləri ilə müəyyən olunur. Nəzərə almaq lazımdır ki, belə əməkdaşlıqda, demək olar ki, bütün sivil dövlət və cəmiyyətlər maraqlıdır və bu ölkələr bu prosesə tədricən qoşulur. Qeyd etmək lazımdır ki, müasir Azərbaycan bu fəaliyyətdə layiqli yer tutur. Az ölkəyə rast gəlmək olar ki, o, transmilli cinayətlərlə mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığa üstünlük verməsin. Məsələn, işğalçı Ermənistanı belə əməkdaşlıqdan kənada qalan ölkələrin siyahısına tərəddüd etmədən salmaq olar. Bu ölkə üçün heç bir beynəlxalq hüquq norması və prinsipi mövcud deyil.

Beynəlxalq cinayətkarlıqla mübarizədə dövlətlərin əməkdaşlığı məsələləri həm Azərbaycan, həm də müxtəlif xarici ölkələrin tədqiqatçı-alimlərinin diqqətini cəlb edir. Zira, başqa cür mümkün də deyil. Sosial bəla olan cinayətkarlığın kökünü kəsmək qeyri-mümkün olsa da, onun dinamikasını müəyyən dərəcədə aşağı salmaq, onun səbəblərini minimuma endirmək olar. Bu, dünya birliyini düşündürən bugünkü və gələcək illərin global problemlərindən biridir.

Tədqiqatda deyilənləri yekunlaşdıraraq belə nəticəyə gəlmək olar ki, beynəlxalq aləm yerli və transmilli cinayətkarlıq qarşısında gücsüz və aciz deyil. İndiki qloballaşma şəraitində dövlətlərin qarşısında duran ən mühüm və vacib məsələ söyləri birləşdirməkdən, qarşılıqlı hüquqi əlaqə və yardımları möhkəmləndirməkdən, transmilli cinayətlərə dəstək verən qüvvələri izolyasiya edib tədricən neytrallaşdırmaq və beynəlxalq əməkdaşlıq üçün zəruri olan bütün yeni hüquqi, elmi və texnoloji vasitələrdən istifadə etməkdən ibarətdir.

ƏDƏBİYYAT

1. Alejandro Chehtman - A Theory of International Crimes: Conceptual and Normative Issues, The Oxford Handbook of International Criminal Law, Forthcoming. 20 Pages Posted: 11 Dec 2017, Universidad Torcuato Di Tella - School of Law, Date Written: December 5, 2017. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3082869
2. Angel Rabasa, Christopher M. Schnaubel etc., Counternetwork: Countering the Expansion of Transnational Criminal Networks, Published by the RAND Corporation, Santa Monica, Calif. 2017, 189 p. https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR1400/RR1481/RAND_RR1481.pdf
3. Аслан Х. Абашидзе, Ксения Ю. Мельшина – Верховенство права, понимаемое Организацией Объединенных Наций, Вестник ВолГУ, Серия 5, Юриспруденция, т. 15, №4 (33), 2016, с. 10-17 <https://cyberleninka.ru/article/v/verhovenstvo-prava-ponimaemoe-organizatsiye-obedinennyh-natsiy>
4. Дамирчиев Э.И. Сотрудничество государств – членов Европейского Союза в сфере уголовного судопроизводства. Теоритические и практические аспекты. Автореф. дисс. канд. юрид. М.: Наук, 2011, 48 с. <http://lawtheses.com/sotrudnichestvo-gosudarstv-chlenov-evropeyskogo-soyuza-v-sfere-ugolovnogo-sudoproizvodstva-teoreticheskie-i-prakticheskie#ixzz5V6oz3UBP>
5. Daniel Silverstone – A Response to “The Mobility Criminal Groups”, London Metropolitan University, 2010, 19 p. http://publications.gc.ca/collections/collection_2012/sp-ps/PS14-1-2011-eng.pdf
6. «Korrupsiya ilə əlaqədar cinayət məsuliyyəti haqqında» Konvensiya, Strasburq, 27 yanvar 1999-cu il. <http://antikorrupsiya.gov.az/view.php?lang=az&menu=22>
7. Международное сотрудничество: Пособие по оценке систем уголовного правосудия. Управление ООН по наркотикам и преступности. Нью-Йорк, 2010, 37 с. https://www.unodc.org/documents/russia/Reports/10-52547_Assessment_of_criminal_justice_systems_Rus.pdf
8. Осмоналиев К.М. Содержание уголовной политики Кыргызстана и перспективы модернизации уголовно-правовой ее составляющей. М., 2016. <file:///C:/Users/rauf/Downloads/soderzhanie-ugolovnoy-politiki-kyrgyzstana-i-perspektivy-modernizatsii-ugolovno-pravovoy-ee-sostavlyayushey.pdf>
9. Пудовочкин Ю.Е. Закономерности формирования и развития российской уголовной политики в условиях глобализации, Журнал Российского права. № 3, М., стр. 82-91, 2017 <file:///C:/Users/rauf/Downloads/zakonovernosti-formirovaniya-i-razvitiyarossiyskoy-ugolovnoy-politiki-v-usloviyah-globalizatsii.pdf>
10. Ryan Mitchell. Sovereignty and Normative Conflict: International Real Realism as a Theory of Uncertainty, Harvard International Law Journal, February 19, 2018, Vol. 58, Number 2, Spring 2017, pp. 421-483 http://www.harvardilj.org/wp-content/uploads/HLI204_crop.pdf
11. UN Office on Drugs and Crime - The Globalization of Crime, A Transnational Organized Crime Threat Assessment, UNODC, Vienna, 2010, 303 p. http://www.unodc.org/res/cld/bibliography/the-globalization-of-crime-a-transnational-organized-crime-threat-assessment_html/TOCTA_Report_2010_low_res.pdf
12. "Transmilli müttəşkil cinayətkarlığa qarşı" Konvensiya, Palermo, 12 dekabr 2000-ci il. http://www.fiu.az/images/documents/az/beynelxalq_senedler/palermo.pdf

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНОЙ И НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРЕСТУПНОСТИ КАК ОСНОВНОЕ УСЛОВИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЕДИНОЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Р.Г.РУСТАМОВ

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются основные направления и последствия влияния процессов глобализации на совершенствование и развитие международной и национальной уголовной политики. Понимая под глобализацией права объективный, но управляемый процесс формирования механизмов тесного и свободного сотрудничества народов и государств в сфере борьбы с международной преступностью, автор видит пути повышения эффективности борьбы с преступностью в унификации национальных и международных норм права и процедур, в упрощении форм сотрудничества и формировании новых наднациональных органов юстиции.

Ключевые слова: уголовная политика, глобализация права, формирование, преступность, транснациональная преступность.

GLOBALIZATION OF TRANSNATIONAL AND NATIONAL CRIMINALITY AS A MAIN GROUND FOR THE FORMATION OF THE UNIFIED INTERNATIONAL CRIMINAL PROCEDURE

R.H.RUSTAMOV

SUMMARY

The main directions and implications of globalization to modernization and implementation of national and international criminal policy are studied in the article. Interpreting the globalization of law as an objective and regulated process of forming mechanisms of closed and free cooperation of nations and states on combating of international crime, the author tries to explore ways to raise effectiveness and unification of domestic and interstate legal norms and procedures, simplifying forms of cooperation and establishing supranational justice agencies.

Key words: criminal policy, globalization of law, formation, crime, formation, transnational.